

Sakari Alhopuron säätiö sr

TILINPÄÄTÖS 31.12.2024

SAKARI ALHOPURON SÄÄTIÖ SR
3097088-4

Kotipaikka Turku

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2024-31.12.2024

Toimintakertomus

Tase	2.1 - 2
Tuloslaskelma	3.1 - 1
Liitetiedot	4.1 - 2
Allekirjoitukset ja	5.1 - 1
Tilinpäätösmerkintä	

Tilintarkastuskertomus

Tilinpäätös on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10). Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt.

SAKARI ALHOPURON SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS
2024

Säätiön tarkoitus

Sakari Alhopuron säätiön tarkoituksena on edistää ja tukea

1. lääketieteellistä ja siihen läheisesti liittyvää tutkimusta ja koulutusta,
2. monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuuden tutkimusta ja luonnonsuojelua,
3. kulttuuria ja suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia sekä
4. liikesivistystä ja yrittäjyyttä.

Säätiön tarkoituksen toteuttaminen toimintakauden aikana

Toimintakausi (1.1. – 31.12.2024) oli säätiön viides.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan jakamalla apurahoja ja avustuksia ansioituneille tutkijoille ja korkeatasoisille tutkimushankkeille. Apurahat suunnataan lääketiedettä sekä monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua edistävään tutkimukseen.

Apurahoja myönnettiin toimintakaudella lääketieteessä tai luonnontieteissä tohtorin tutkinnon suorittaneille tutkijoille, jotta heillä olisi mahdollisuus korkeatasoisen tutkimustyön jatkamiseen. Apurahat myönnettiin hankeapurahoina ja/tai henkilökohtaisina työskentelyapurahoina. Haettavan rahoituksen kokonaissumma oli enintään 60 000 euroa hakijaa kohden.

Tutkimushankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin huomiota tutkimusaiheen ja -suunnitelman lisäksi aikaisemmin tehtyyn tutkimukseen ja tutkijan mahdollisuuksiin toteuttaa tutkimuksensa.

Apurahojen hakuaika oli 1.-29.2.2024. Hakemukset tehtiin sähköisesti säätiön verkkosivuilla sijaitsevan linkin kautta. Hakukriteerit ja hakuohjeet esiteltiin sähköisessä hakujärjestelmässä sekä säätiön verkkosivuilla.

Säätiö sai yhteensä 222 apurahahakemusta. Saapuneista hakemuksista 81 prosenttia suuntautui lääketieteen ja 19 prosenttia luonnontieteen tutkimukseen. Myönteisen päätöksen sai 21 hakijaa, joille hallitus myönsi apurahaa yhteensä 915 660 €. Apurahan hakijoille ilmoitettiin päätöksistä henkilökohtaisesti sähköpostilla. Apurahan saajat julkistettiin myös säätiön internetsivuilla toukokuun lopussa. Aikaisemmin myönnettyistä apurahoista 24 700 euroa palautettiin säätiölle tai peruttiin tilikauden 2024 aikana.

Vuonna 2024 Sakari Alhopuron säätiön apuraha myönnettiin seuraaville tutkijoille ja tutkimushankkeille:

Balboa Diego, Helsingin yliopisto, 60 000 €
CRISPR Prime Editing to correct monogenic diabetes in vivo

Eichin Dominik, Turun yliopisto, 60 000 €
Discovering macrophage polarizing effects in approved therapeutics

Erawijantari Pande Putu, Turun yliopisto, 59 350 €
Gut Microbiome Insights for Predicting T2D-related Multimorbidity in Finnish Population

Fält-Nardmann Julia, Turun yliopisto, 40 000 € (jatkorahoitus)

Ympäristömuutosten vaikutukset Lapin subarktisiin sekä Itämeren murtoveden eliöyhteisöihin ja ravintoverkkoihin – jatkotutkimus

Heino Matti, Helsingin yliopisto, 60 000 € (jatkorahoitus)

Mitokondriogenomeihin kohdistuva lämpötilavalinta: tekijä lajien selviytymisessä ja sukupuutossa?

Hiltunen Arto, Turun yliopisto, 60 000 €

Saaristomeren salaisuus – Ensimmäiset mittaukset Saaristomeren nanomuovipitoisuudesta

Huhtala Mikael, TYKS, 13 500 €

Sikiön hyperinsulinemian kajoamaton arviointi ultraääniradiomiikan avulla

Ivaska Lotta, Turun yliopisto, 35 900 €

Nielurisaleikkausmenetelmien vertailu – jatkotutkimus FINITE-2

Jaatinen Jussi, Helsingin yliopisto 32 010 €

Miksi kuulojärjestelmä ja aivojen mielihyvämekanismit suosivat sävelasteikon laajentunutta viritystä tasavirityksen sijaan. Yhdistetty EEG- ja fMRI-tutkimus.

Kortela Elisa, HUS, 30 000 €

FINtick – a prospective multicenter study on tick-borne infections in Finland

Kytövuori Laura, OYS, 30 000 €

Mitokondrioiden toimintahäiriöt Parkinsonin taudin moninaisten ilmiöiden taustalla

Latva-Rasku Aino, Valtakunnallinen PET-keskus, 60 000 €

Aivoissa tapahtuvat muutokset lihavuudessa – mikä on insuliinin rooli?

Mathew Suni Anie, Turun yliopisto, 60 000 € (jatkorahoitus)

Heavy metal pollution in Arctic ecosystems - can microbes mitigate heavy metal stress in plants?

Mäkitie Riikka, HUS, 13 300 €

Kurkunpäämurtumat ja muut kaulan alueen vammat

Rainio Oona, Valtakunnallinen PET-keskus, 25 800 €

Syöpäkasvainten 3D-mallintaminen konvoluutioneuroverkoilla

Rousi Heta, Turun yliopisto, 40 000 € (jatkorahoitus)

Ympäristömuutosten vaikutukset Lapin subarktisiin sekä Itämeren murtoveden eliöyhteisöihin ja ravintoverkkoihin – jatkotutkimus

Rundquist Olof, Turun yliopisto, 60 000 €

New regulators of human regulatory T cells

Sävilammi Tiina Maria, Turun yliopisto, 60 000 €

Kolmannen sukupolven DNA-sekvensointikirjastojen teko hyppäävän geenin molekyylikoneistoa hyväksikäyttäen: uusia sovelluksia ympäristö-DNA:n analyysiin metagenomiikassa ja diagnostiikassa

Uusitalo Ruut, Helsingin yliopisto, 25 800 € (jatkorahoitus)

Emerging arboviral diseases in southeastern Kenya: impacts of environmental disturbances on mosquito and tick distributions, and practical tools for prevention

Virtanen Jenni, Helsingin yliopisto, 30 000 € (jatkorahoitus)

Poxvirusten isäntäkirjo, leviäminen ja torjunta

Näiden apurahojen lisäksi säätiö jakoi 60 000 € apurahan koronarokotuksen jatkokehittelyyn filosofian tohtori Riku Fagerlundille Helsingin yliopistoon.

Säätiön strategia vuosille 2025–2029

Säätiön hallitus kirjoitti vuoden 2024 aikana säätiön strategian vuosille 2025–2029.

Strategian tarkoitus on määritellä säätiön pitkän aikavälin toiminnan suunta, tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi. Strategia toimii säätiön ohjaavana dokumenttina, joka auttaa varmistamaan, että sen resurssit, toiminta ja päätökset tukevat säätiön määritettyä tarkoitusta ja arvoja.

Strategia toimii myös joustavana työkaluna, joka auttaa säätiötä sopeutumaan toimintaympäristön muutoksiin. Strategia auttaa säätiötä tekemään pitkäjänteisiä ja vaikuttavia päätöksiä sen ydintehtävän toteuttamiseksi. Strategiadokumentti on esitetty säätiön verkkosivuilla.

Säätiön arvoihin kirjattu vastuullisuus näkyy säätiön kaikessa toiminnassa ja säätiön olemassaolon tarkoituksessa. Tukemalla nuoria, lahjakkaita tutkijoita ja taiteilijoita säätiö edistää osaltaan niin kansalaisten, luonnon kuin yhteiskunnankin hyvinvointia.

Säätiö haluaa kertoa tutkimustuloksista myös suurelle yleisölle, jotta ihmisillä olisi paremmat edellytykset tehdä luonnon ja itsensä kannalta vastuullisempia valintoja.

Säätiön viestintä

Säätiön viestinnässä on pyritty avoimuuteen, läpinäkyvyyteen ja selkeyteen. Säätiön ensisijainen viestinnän väline on verkkosivut, joille kootaan jäsenmäärästä tietoa säätiöstä ja sen toiminnasta.

Tärkein sidosryhmä, jota viestinnällä halutaan tavoittaa, on apurahojen hakijat ja -saajat. Verkkosivuilla on kattavat ohjeet apurahan hakijoille sekä apurahan saajille. Apurahan saajat julkistettiin säätiön verkkosivuilla toukokuun lopussa.

Verkkosivuilla kerrotaan myös muut oleelliset tiedot kuten säätiön säännöt, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä yhteystiedot. Sivuilta löytyvät säätiön toimintakertomus ja taloudelliset tiedot.

Säätiö haluaa omalta osaltaan tehdä näkyväksi tutkijoiden tekemää työtä julkaisemalla verkkosivullaan blogeja, joissa apurahan saaneet tutkijat voivat kertoa tärkeästä ja merkityksellisestä työstään. Blogit ilmestyvät säännöllisesti 1–2 kertaa kuukaudessa. Vuonna 2024 on julkaistu 12 blogikirjoitusta.

8

Verkkosivuilta voi tilata itselleen uutiskirjeen, jossa säätiö tiedottaa lukijoilleen ajankohtaisista aiheista ja johon on linkitetty uusimmat blogikirjoitukset. Vuonna 2024 säätiö lähetti neljä uutiskirjettä.

Lisäksi verkkosivuilta löytyvät säätiön julkaisemat tiedotteet sekä artikkeleita säätiölle läheisistä aiheista.

Säätiö on liittynyt tiedontoimittajaksi tutkimustietovarantoon, jota ylläpitää opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM).

Viestinnän tarkoitus on tehdä säätiötä tunnetuksi, jotta apurahan tarvitsijat tietäisivät, mille toimialoille apurahoja on mahdollista säätiöstä saada ja tuntisivat periaatteet, joiden pohjalta apurahojen saajat päätetään.

Viestinnällä pyritään tukemaan säätiön tavoitteiden toteutumista. Osana säätiön strategiaa on tehty strateginen viestintäsuunnitelma vuosille 2025–2029.

Tietosuoja

Lähettyessään apurahahakemuksen säätiölle hakijat luovuttavat säätiölle itseään koskevia tietoja, joista muodostuu säätiölle henkilötietoja koskeva rekisteri. Henkilötietoja käytetään apurahahakemusten ja myönnettyjen apurahojen käsittelyyn ja yhteydenpitoon sekä sähköisen palvelun toiminnan seurannan mahdollistamiseksi ja kehittämiseksi. Tietosuojaseloste löytyy säätiön verkkosivuilta.

Uutiskirjeen tilaajat luovuttavat säätiölle sähköpostiosoitteensa, josta muodostuu säätiölle henkilötietoja koskeva rekisteri. Rekisterin tietoja käytetään säätiön yhteydenpitoon ja viestintään sekä toiminnan dokumentointiin ja kehittämiseen. Uutiskirjettä koskeva tietosuojaseloste löytyy uutiskirjeestä.

Hallitus ja toimitusjohtaja

Säätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pentti Huovinen ja varapuheenjohtajana Jyri Heinonen. Hallituksen muut jäsenet ovat Saara Alhopuro ja Ilppo Vuorinen.

Hallitus on kokoontunut toimintavuotensa aikana yhteensä 10 kertaa.

Säätiön toimitusjohtaja on Carita Rantanen, joka toimii myös hallituksen sihteerinä.

Tilintarkastus

Säätiön tilintarkastajana on toiminut Aurum Audit Oy, päävastuullisena tarkastajanaan KHT Jari Viljanen.

Säätiöt ja rahastot ry

Sakari Alhopuron säätiö on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen. Sen tarkoituksena on toimia apurahoja ja -kavien suomalaisten yleishyödyllisten säätiöiden, rahastojen ja yhdistysten yleisten ja yhteisten etujen ajajana sekä edistää ja kehittää jäsenistön hyvää toimintatapaa ja ammattitaitoa.

Sakari Alhopuron säätiö noudattaa Säätiöt ja rahastot ry:n julkaisemaa hyvää säätiötapaa.

Säätiön lähipiiri

Säätiön lähipiiriin ovat kuuluneet säätiön perustaja, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja perheineen sekä heidän vaikutusvallassaan olevat yritykset.

Vuonna 2024 hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksettiin palkkaa ja palkkioita yhteensä 192 000 €.

Vuoden 2023 tilintarkastuksesta vastanneelle Aurum Audit Oy:lle on 2024 tilikauden aikana maksettu tilintarkastuspalkkiona 2 480 € (sis. alv). Vastaava palkkio maksetaan 2025 tilikauden aikana osoitetun laskun mukaan.

Muita vastikkeellisia tai vastikkeettomia tapahtumia lähipiiriin kuuluvien kesken ei ole ollut. Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty avustuksia, rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vastuusitoumuksia.

Säätiön varainhoito ja talous

Säätiön omaisuus koostuu Sakari Alhopuron lahjoittamasta peruspääomasta sekä lisälahjoituksena saadusta arvopaperiomaisuudesta. Säätiön luonteeseen kuuluva tarkoitus on toimia ikuisesti. Säätiö ei siten käy arvopapereillaan aktiivisesti kauppaa rahoitusmarkkinoilla lyhyen aikavälin voiton tavoittelemiseksi. Säätiön hallitus seuraa sijoitusten tuottoa säännöllisesti kokouksissaan.

Hallitus on tehnyt sijoitusvarallisuutta koskevat päätöksensä 23.10.2023 kirjatun sijoitustoiminnan periaatteidensa mukaisesti.

Osakkeisiin sijoitetun varallisuus markkina-arvoin mitattuna oli vuodenvaihteessa 25 471 483,43 € (2023: 39 200 289,12 €) ja se koostui säätiön suoraan omistamista arvopaperisalkuista. Osakearvopaperisijoitusten tuotto vuonna 2024 oli -26,76 % (2023: -13,67 %). Lisäksi säätiöllä on osakeindeksirahastoon sijoitettua varallisuutta markkina-arvoin mitattuna 3 225 920,76 € (2023: 545 613,03 €), jonka tuotto vuonna 2024 oli 12,78 % (2023: 9,12 %). Lisäksi säätiöllä on korkorahastoon sijoitettua varallisuutta markkina-arvoin mitattuna 976 217,15 € (2023: 503 133,98 €), jonka tuotto vuonna 2024 oli 1,78 % (2023: 0,63 %).

Säätiön tuotot muodostuvat sijoitusten tuotoista eli arvopapereiden juoksevasta kassavirrasta kuten osingoista tai vastaavista sekä mahdollisista myynneistä saatavista myyntivoitoista. Säätiön kulut muodostuvat sijoitustoiminnan kuluista eli arvopapereiden myynnistä johtuvista myyntitappioista ja varainhoidon palkkioista, hallinnon, viestinnän sekä hakemusten tutkimiseen ja arviointiin liittyvät kuluista.

Säätiö on sijoitusstrategiansa mukaisesti johdonmukaisesti tasapainottanut sijoituskokonaisuuttaan siten, että sijoituskohteisiin kohdistuvat riskit hajautuvat tasaisemmin eri toimialoille ja eri sijoitusmuotoihin. Osana tätä strategiaa yhtiö on kehittänyt sijoitusportfoliotaan siten, että suurimpia sijoituskokonaisuuksia on pienennetty ja tilalle on hankittu sijoitusstrategian mukaisia muita sijoituskohteita. Osana tätä prosessia on realisoitunut sijoitustoiminnan myyntitappioita, jotka ovat heikentäneet tuntuvasti tilikauden 2024 tulosta. Sijoituskokonaisuus on edelleen tarkoitettu säätiön pitkäaikaiseen tulon muodostukseen, jolla säätiö rahoittaa myöntämänsä apurahat ja toimintansa juoksevat menot.

Säätiö on jatkanut tilinpäätösraportoinnissaan johdonmukaisesti vastaavia kirjausperiaatteita kuin aiemmin sijoitustensa arvomuutosten osalta. Sijoituksista on kirjattu laskennallisia arvonalennuksia, jos sijoituskohteen tilinpäätöspäivän arvo on ollut hankintahintaan perustuvaa tasearvoa alhaisempi. Tällä tavoin säätiö haluaa varmistaa varovaisuuden ja jatkuvuuden periaatteen toteutumisen ja tilinpäätöshetken mukaisen tilanteen arvioinnin säätiön sidosryhmille. Tilikaudella 2024 tämä on tarkoittanut olennaista arvonalennusta säätiön käyttöomaisuuteen kirjattujen osakesijoitusten arvossa. Vastaava laskennallinen arvonalennus näkyy heikentämässä säätiön sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulosta. Arvonalennuksen odotetaan olevan tilapäinen ja sen oletetaan korjaantuvan, kun talouden elpyminen vahvistuu ja se alkaa heijastumaan pörssikursseihin.

Säätiö on sitoutunut vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin. On ensiarvoisen tärkeää, että säätiö saa tuottoensa rahoituslähteistä, jotka eivät ole ristiriidassa säätiön tarkoituksen kanssa. Säätiö sijoittaa suoraan yhtiöihin, joiden toiminta on eettisesti kestäväällä ja vahvalla pohjalla. Vastuullisuuden määritelmä on vielä hyvin moniulotteinen ja sääntelyä kehitetään parhaillaan niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Yhtä raportointimallia, jota kaikki tahot noudattaisivat, ei ole olemassa. Voidaan kuitenkin todeta, että säätiön arvopaperisalkun yhtiöiden vastuullisuus eri mittareiden perusteella on hyvä. Yhtiöt sijoittuvat omilla toimialoillaan kärkipäähän vastuullisuudessa. Rahastosijoitusten osalta vastuullisuusluokittelu perustuu EU:n luokittelujärjestelmään. Säätiön rahasto-omistukset luokitellaan artikla 8 mukaisiksi rahastoiksi, jotka edistävät ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia poissulkemalla yhtiöitä, joilla on ympäristölle ja yhteiskunnalle haitallista liiketoimintaa. Rahastoihin valitaan ja painotetaan yhtiöitä, jotka huomioivat ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät asiat verrokkiyhtiöitään paremmin.

Säätiön tilinpäätös 31.12.2024

Säätiön taseen loppusumma on 28 200 874,42 € (2023: 38 340 581,84 €) ja oma pääoma on 28 080 429,81 € (2023: 38 247 858,22 €). Tilikauden tulos on -10 167 428,41 € (2023: -751 262,06 €). Arvopaperit on tilinpäätöksessä arvostettu käypiin arvoihin siltä osin kuin käypä arvo on ollut pienempi kuin alkuperäinen hankintahinta. Mikäli käypä arvo on tilinpäätöshetkellä korkeampi kuin hankintahinta, tilinpäätöksessä on käytetty hankintahintaa.

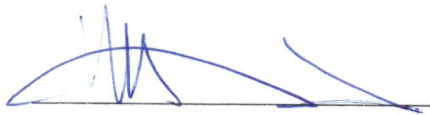
Katsaus tulevaan vuoteen 2025

Toimintavuoden aikana tullaan jakamaan tiedeapurahoja samojen periaatteiden mukaan kuin aiemmin. Hakuaika on helmikuu ja päätökset tehdään toukokuun loppuun mennessä. Apurahat suunnataan edelleen lääketiedettä sekä monitieteistä ympäristötutkimusta, luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua edistävään tutkimukseen. Vuoden 2024 aikana on tehty päätökset taiteen ja kulttuurin tukemisen aloittamisesta vuoden 2025 aikana.

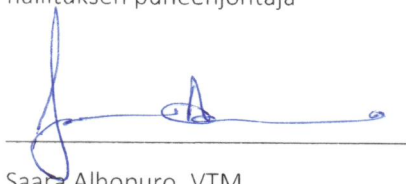
Säätiön ensimmäiset viisi vuotta ovat olleet toiminnan kannalta stabiileja ja vakiintuneita. Vaikka maailmanpolitiikan tilanne globaalisti on Venäjän hyökkäyssodan takia jatkunut huolestuttavana, vaikutukset säätiön toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseen ovat olleet toistaiseksi vähäiset. Säätiö on pystynyt jatkamaan alkamaansa toimintaa suunnitelmien mukaisesti, koska osinkotuotot ovat pysyneet vakaina. Yleisellä globaalilla epävarmuudella on kuitenkin ollut vaikutusta säätiön talouteen, erityisesti pörssikurssien merkittävän laskun kautta. Tulevaisuuden konkreettiset tavoitteet on määritetty vuoden 2024 aikana käydyn strategiaproessin yhteydessä.

Turussa 29. 1. 2025

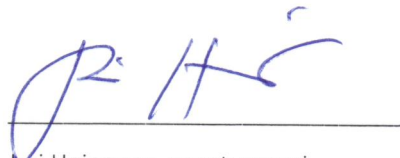
Pentti Huovinen, LKT
bakteeriotutkimuksen professori emeritus
hallituksen puheenjohtaja

Saara Alhopuro, VTM
diplomaatti
hallituksen jäsen

Carita Rantanen, KTM, eMBA
toimitusjohtaja

Jyri Heinonen, varatuomari
asianajaja
hallituksen varapuheenjohtaja

Ilppo Vuorinen, FT
ympäristötutkimuksen professori emeritus
hallituksen jäsen

